

POSTADRES Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag **BEZOEKADRES** Juliana van Stolberglaan 4-10
TEL 070 - 88 88 500 **FAX** 070 - 88 88 501 **INTERNET** www.cbpweb.nl www.mijnprivacy.nl

College bescherming persoonsgegevens

Onderzoek naar de verstrekking van persoonsgegevens aan derden door
NE DistriService B.V.

Z2014-00961

Openbare versie
Rapport definitieve bevindingen

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	3
1 Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding onderzoek.....	4
1.2 Doel van het onderzoek.....	4
1.3 Onderzoeksvraag.....	4
2 Procedure	5
3 Uitwerking wettelijk kader	5
3.1 Verwerking van persoonsgegevens.....	5
3.2 Verantwoordelijke	7
3.3 Grondslag	7
3.4 Verwerking bijzondere persoonsgegevens	9
Verwerkingsverbod voor bijzondere persoonsgegevens	9
Uitzonderingsgrond verwerking persoonsgegevens betreffende iemands ras	9
Overige uitzonderingsgronden op het verwerkingsverbod	10
4 Feiten.....	12
4.1 NE DistriService.....	12
4.2 Gegevensverwerking	12
4.3 Vaststelling doel en middelen.....	13
4.4 Verstrekking van persoonsgegevens aan klanten.....	13
Verstrekking van achternaam, voorletters en locatiebepaling aan klanten.....	13
4.5 Voorgenomen verstrekking van voornaam, foto en locatiebepaling	15
5 Beoordeling.....	15
5.1 Verwerking van persoonsgegevens	15
5.2 Verantwoordelijke	15
5.3 Grondslag voor de verstrekking van achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling	16
Gerechtvaardigd belang.....	16
Toestemming	21
5.4 Voorgenomen verstrekking van voornaam, foto en locatiebepaling	23
Verstrekking van foto's van pakketbezorgers aan klanten.....	24
6 Conclusies.....	26
Bijlage 1: Proces van logistieke dienstverlening naar webshops	27

SAMENVATTING

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft een signaal ontvangen betreffende de verstrekking van persoonsgegevens aan derden door NE DistriService B.V. (hierna: NDS). In het signaal wordt aangegeven dat NDS de naam en locatiegegevens van pakketbezorgers/chauffeurs (hierna: pakketbezorgers) verstrekt aan klanten en van plan is om ook een foto van de pakketbezorger aan de klant te gaan verstrekken.

Het signaal aangaande NDS heeft er, gelet op het bovenstaande, toe geleid dat het CBP op 18 december 2014 een onderzoek als bedoeld in artikel 60 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) heeft ingesteld. Het CBP heeft onderzocht of NDS een grondslag heeft voor de verstrekking van persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten en of de voorgenomen verwerking in overeenstemming is met de Wbp.

Werkgevers beschikken over verschillende soorten persoonsgegevens van werknemers. Werknemers zitten daarbij in een kwetsbare positie onder meer doordat zij financieel afhankelijk zijn van hun werkgever.

Uit het onderzoek is gebleken dat NDS geen grondslag als bedoeld in artikel 8 Wbp heeft voor het verstrekken van achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten. NDS handelt hiermee in strijd met artikel 8 Wbp.

Indien NDS foto's van pakketbezorgers aan klanten gaat verstrekken, zal het bedrijf in strijd handelen met het verwerkingsverbod voor rasgegevens als bedoeld in artikel 16 Wbp.

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat zij in afwachting van de definitieve bevindingen de vermelding van de naam en voorletter van de pakketbezorger in de operationele view voor de klanten ongedaan heeft gemaakt. Van het vermelden van de naam en de foto van de pakketbezorger is nog geen sprake. Wel heeft NDS in haar zienswijze aangegeven dat er volgens NDS geen sprake is van rasgegevens. Hierdoor is de overtreding van artikel 8 Wbp voorlopig beëindigd.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding onderzoek

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft een signaal ontvangen betreffende de verstrekking van personeelsgegevens aan derden door NE DistriService B.V. (hierna: NDS). In het signaal wordt aangegeven dat NDS de naam en locatiegegevens van pakketbezorgers/chauffeurs (hierna: pakketbezorgers) verstrekt aan klanten en van plan is om ook een foto van de pakketbezorger aan de klant te gaan verstrekken.

De onderzoeksprioriteiten van het CBP worden jaarlijks op thema vastgesteld en worden nader bepaald op basis van actuele ontwikkelingen. In 2014 en in 2015 was één van de onderzoeksthema's van het CBP de verwerking van persoonsgegevens binnen de arbeidsrelatie. Werkgevers beschikken over verschillende soorten persoonsgegevens van werknemers. Werknemers zitten daarbij in een kwetsbare positie onder meer doordat zij financieel afhankelijk zijn van hun werkgever. De verstrekking van personeelsgegevens aan derden is als onderwerp opgenomen in het beleidsplan 2014.

Het signaal, samen genomen met de onderzoeksprioriteiten van het CBP hebben ertoe geleid dat het CBP op 18 december 2014 een onderzoek als bedoeld in artikel 60 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) heeft ingesteld bij NDS.

NDS heeft in haar zienswijze van 4 juni 2015 onder andere aangegeven dat zij zich als bedrijf niet herkent in de uitgangspositie van het CBP, namelijk dat de werknemers bij de verwerking van persoonsgegevens door de werkgever in een kwetsbare positie zitten onder meer doordat zij financieel afhankelijk zijn van hun werkgever. Volgens NDS schetst het CBP met deze uitgangspositie aangaande de werkgevers een eenzijdig beeld dat niet aansluit bij de veranderende arbeidsmarkt en trends in de markt en de positie van NDS.¹ Anders dan NDS in haar zienswijze betoogt, wat daar van zij, ziet het CBP geen grond voor het oordeel dat het een eenzijdig beeld heeft geschetst en daarmee onvoldoende recht zou hebben gedaan aan de omstandigheden en belangen van NDS. Het CBP heeft een feitenonderzoek verricht en in zijn gemaakte afwegingen voldoende recht gedaan aan de belangen van NDS. Door zich in het onderzoek niet alleen te baseren op verschillende zowel nationale als internationale rechtsbronnen, waaronder voor de arbeidscontext relevante vaste Europese jurisprudentie, maar ook op geverifieerde feiten, acht het CBP het onderzoek zorgvuldig uitgevoerd en weergegeven.

1.2 Doel van het onderzoek

Het onderzoek is gericht op de e-mails die in het kader van track en trace door NDS aan klanten worden gestuurd waarmee via een link naar een portal persoonsgegevens van de betreffende pakketbezorger aan de klant worden verstrekt. Doel van het onderzoek is om te controleren of de verwerking van persoonsgegevens in dit kader in overeenstemming is met de Wbp.

1.3 Onderzoeksvraag

Het onderzoek richt zich op de grondslag voor de verstrekking van persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten, zoals bedoeld in artikel 8 Wbp. Het CBP heeft

---

¹ Zienswijze 4 juni 2015, p.5.

schriftelijke inlichtingenverzoeken gedaan waarin gevraagd is naar de verstrekking van personeelsgegevens aan klanten en de juridische argumentatie hiervoor.

2 PROCEDURE

Bij brief van 18 december 2014 heeft het CBP bij NDS aangekondigd dat een ambtshalve onderzoek is gestart naar de verwerking van persoonsgegevens van werknemers door NDS. In deze brief is tevens verzocht om inlichtingen over de verstrekking van persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten.

Bij brief van 6 januari 2015 heeft NDS gereageerd op het inlichtingenverzoek van het CBP.

Naar aanleiding van de antwoorden heeft het CBP op 23 januari 2015 nadere inlichtingen gevraagd aan NDS. Bij brief van 3 februari 2015 heeft NDS de gestelde vragen beantwoord.

Bij e-mail van 19 februari 2015 heeft het CBP een vraag gesteld over het aantal werknemers en pakketbezorgers dat werkzaam is bij NDS en verzocht om relevante documenten en werkprocessen betreffende de verstrekking van persoonsgegevens aan klanten. Dit verzoek is bij e-mail van 23 februari 2015 door NDS beantwoord.

Bij brief van 22 april 2015 heeft het CBP NDS in kennis gesteld van de voorlopige bevindingen. NDS is in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze op de voorlopige bevindingen te geven.

Bij brieven en e-mails van 12 mei en 28 mei 2015 heeft NDS om uitstel van reactie verzocht. Het CBP heeft de gevraagde uitstel verleend.

Bij brief van 4 juni 2015 heeft NDS haar zienswijze op de voorlopige bevindingen gegeven.

3 UITWERKING WETTELIJK KADER

3.1 Verwerking van persoonsgegevens

Volgens artikel 1, aanhef en onder a, van de Wbp wordt onder een 'persoonsgegeven' verstaan *elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.*

'Verwerking van persoonsgegevens' is gedefinieerd in artikel 1, aanhef en onder b, van de Wbp en omvat onder meer het verzamelen, vastleggen, bewaren, gebruiken, samenbrengen en met elkaar in verband brengen van persoonsgegevens.²

De wetsgeschiedenis geeft hierover aan:

"Alle gegevens die informatie kunnen verschaffen over een identificeerbare natuurlijke persoon moeten als persoonsgegevens worden beschouwd. [...]"

² Artikel 1, aanhef en onder b, van de Wbp verstaat - voluit - onder 'verwerking van persoonsgegevens': *"elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens"*.

De definitie bevat een aantal elementen die expliciet aandacht vragen. Allereerst moet het gaan om informatie «betreffende» een natuurlijke persoon («any information relating to»). Voorts moet deze persoon zijn geïdentificeerd of althans identificeerbaar zijn («identified or identifiable»). [...]

Ook gegevens die niet direct betrekking hebben op een bepaalde persoon, maar bijvoorbeeld op een produkt of een proces, kunnen soms over een bepaalde persoon informatie verschaffen, bij voorbeeld wanneer daarmee de arbeidsproductiviteit van een werknemer gemakkelijk in kaart kan worden gebracht.³ [...]

De identificeerbaarheid van de persoon is het tweede element dat bepalend is voor de vraag of sprake is van een persoonsgegeven. Uitgangspunt is dat een persoon identificeerbaar is indien zijn identiteit redelijkerwijs, zonder onevenredige inspanning, vastgesteld kan worden. [...]
Een persoon is identificeerbaar indien sprake is van gegevens die alleen of in combinatie met andere gegevens, zo kenmerkend zijn voor een bepaalde persoon dat deze aan de hand daarvan kan worden geïdentificeerd. Artikel 2, onder a, van de richtlijn bepaalt dat als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit. In dit kader kan worden onderscheiden tussen direct en indirect identificerende gegevens.

Van direct identificerende gegevens is sprake wanneer gegevens betrekking hebben op een persoon van wie de identiteit zonder veel omwegen eenduidig vast te stellen is. Direct identificerende gegevens zijn gegevens als naam, adres, geboortedatum, die in combinatie met elkaar dermate uniek en dus kenmerkend zijn voor een bepaalde persoon dat deze in brede kring met zekerheid of met een grote mate van waarschijnlijkheid, kan worden geïdentificeerd.[...]
Anders ligt dit wanneer de gegevens niet direct tot identificatie van een bepaald persoon leiden maar via nadere stappen de gegevens in verband kunnen worden gebracht met een bepaalde persoon. Dit soort gegevens heten indirect identificerende gegevens. Zij kunnen zijn ontdaan van de naam, doch onder omstandigheden door combinatie met andere gegevens weer worden teruggebracht tot een bepaalde persoon.⁴ [...]

De verantwoordelijke beschikt over mogelijkheden tot identificatie en de bekendheid of beschikbaarheid van aanvullende informatie. Een absolute maatstaf is niet aan de orde: gekeken moet worden naar alle middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door de verantwoordelijke dan wel enig ander persoon zijn in te zetten om die persoon te identificeren. Uitgegaan moet worden van een redelijk toegeruste verantwoordelijke. [...]
Wat blijkens het voorgaande voor de verantwoordelijke geldt, geldt bij het verstrekken van gegevens aan een derde uiteraard ook voor de ontvanger. Dat betekent dat de verantwoordelijke zich in een dergelijk geval zal moeten afvragen of de bewuste gegevens in handen van de ontvanger al dan niet als identificeerbaar zullen moeten worden aangemerkt. Bepalend is wat in de gegeven situatie redelijkerwijs mag worden verwacht. Naarmate een verstrekker over meer mogelijkheden beschikt om de risico's van identificatie door de ontvanger te voorzien of te beperken, mag van hem in dit opzicht meer zorgvuldigheid worden verwacht"⁵

---

³ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr 3, p. 46.

⁴ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr 3, p. 47-48

⁵ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr 3, p. 48-49.

3.2 Verantwoordelijke

Op grond van artikel 1, aanhef en onder d, van de Wbp is de verantwoordelijke *de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.*

De wetsgeschiedenis geeft hierover aan: "*Het begrip 'verantwoordelijke' knoopt in eerste instantie aan bij de vaststelling van het doel van de verwerking. De vraag is wie uiteindelijk bepaalt of er gegevens worden verwerkt en zo ja, welke verwerking, van welke persoonsgegevens en voor welk doel. Tevens is van belang wie beslist over de middelen voor die verwerking: de vraag op welke wijze de gegevensverwerking zal plaatsvinden. De richtlijn gaat ervan uit dat deze bevoegdheden in de regel in dezelfde hand liggen. Is dit niet het geval, dan is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid. [...]*

*Bij de beantwoording van de vraag wie de verantwoordelijke is, dient enerzijds te worden uitgegaan van de formeel-juridische bevoegdheid om doel en middelen van de gegevensverwerking vast te stellen, anderzijds – in aanvulling daarop – van een functionele inhoud van het begrip."*⁶

3.3 Grondslag

Artikel 8 Wbp bepaalt dat "*Persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt indien:*

- a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;*
- b. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van een overeenkomst;*
- c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is;*
- d. de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;*
- e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of*
- f. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkenen, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert."*

Artikel 8 Wbp bevat een limitatieve opsomming van grondslagen die een gegevensverwerking kunnen rechtvaardigen.

Artikel 8, onder a, Wbp vereist dat de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend. Artikel 1, onder i, Wbp definieert toestemming als elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. De wetsgeschiedenis geeft aan: "*Allereerst geldt dat de betrokkene in vrijheid zijn wil met betrekking tot de betreffende gegevensverwerking moet kunnen uiten en dat deze wil ook daadwerkelijk geuit moet zijn. [...]* Er kan bijvoorbeeld niet van een rechtsgeldige toestemming worden gesproken als de betrokkene onder druk van omstandigheden waarin hij verkeert of de relatie waarin hij staat tot de verantwoordelijke, tot toestemming is overgegaan. Van de

⁶ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 55.

*sollicitant die op verzoek van de aspirant werkgever gegevens over zijn strafrechtelijk verleden bekend maakt, kan bezwaarlijk gezegd worden dat hij in vrijheid deze gegevens heeft verstrekt. Hij handelde immers onder druk van de wens aangenomen te worden door de werkgever. Als tweede voorwaarde geldt dat de wilsuiking van de betrokkene betrekking moet hebben op een bepaalde gegevensverwerking of een beperkte categorie van gegevensverwerkingen. [...] Als derde voorwaarde geldt het «informed consent»: de betrokkene kan slechts verantwoord zijn toestemming geven wanneer hij zo goed mogelijk is ingelicht”.*⁷

Artikel 8, onder b, Wbp vereist dat de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van een overeenkomst.

Artikel 8, onder c, Wbp schrijft voor dat een gegevensverwerking noodzakelijk moet zijn om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is. Deze norm bevat twee toetsingscriteria: allereerst dient de gegevensverwerking noodzakelijk te zijn ter uitvoering van een wettelijke verplichting, voorts dient de verantwoordelijke te zijn belast met de uitvoering van de wettelijke verplichting.⁸

Een verantwoordelijke kan zich beroepen op artikel 8, onder d, Wbp indien de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een dringend medische noodzaak de gegevens van de betrokkene te verwerken. Het moet gaan om een zaak van leven en dood.⁹

Artikel 8, onder e, Wbp vereist dat de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het betreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt. Het begrip bestuursorgaan moet uitgelegd worden als in artikel 1:1 Algemene wet bestuursrecht; een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld of een ander persoon of college met enig openbaar gezag bekleed.¹⁰

Artikel 8, onder f, Wbp schrijft voor dat sprake moet zijn van een noodzakelijk gerechtvaardigd belang. Uit deze bepaling vloeien de volgende drie voorwaarden voort:

- gerechtvaardigd belang;
- noodzakelijkheidseis, waaronder proportionaliteit en subsidiariteit, en
- het belang van de verantwoordelijke prevaleert boven het belang van de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene.

Een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke kan aanwezig worden geacht in het geval dat de betreffende verwerking noodzakelijk is om zijn reguliere bedrijfsactiviteiten te verrichten.¹¹ Ook ten aanzien van gegevensverwerkingen die weliswaar geen onderdeel uitmaken van de reguliere bedrijfsactiviteiten van de

---

⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 65.

⁸ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 82.

⁹ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 84.

¹⁰ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 84.

¹¹ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 86.

verantwoordelijke maar deze wel in wezenlijke zin ondersteunen, kan in de regel worden aangenomen dat de verantwoordelijke een gerechtvaardigd belang heeft. Als voorbeeld kan worden genoemd de gegevensverwerking in het bedrijf in het kader van fraudebestrijding en intern marktonderzoek.¹²

Voor een geslaagd beroep op de grondslag gerechtvaardigd belang is voorts vereist dat de gegevensverwerking noodzakelijk voor het doel moet worden beschouwd. Kan het belang van de verantwoordelijke anderszins of met minder ingrijpende middelen worden gediend, dan is de voorgenomen gegevensverwerking niet toegestaan.¹³

De derde voorwaarde voor een geslaagd beroep op een gerechtvaardigd belang behelst een nadere afweging, waarbij de belangen van de betrokkene een zelfstandig gewicht in de schaal leggen tegenover het belang van de verantwoordelijke.¹⁴ De redelijke verwachtingen ten aanzien van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer hoeven zich niet te beperken tot locaties die strikt genomen als privé worden gezien, zoals bijvoorbeeld de eigen woning.¹⁵ Uit vaste jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) blijkt namelijk dat een werknemer ook in een werksituatie een redelijke privacyverwachting mag koesteren.¹⁶

3.4 Verwerking bijzondere persoonsgegevens

Verwerkingsverbod voor bijzondere persoonsgegevens

Artikel 16 Wbp bepaalt dat *de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging is verboden behoudens het bepaalde in deze paragraaf.*

Uitzonderingsgrond verwerking persoonsgegevens betreffende iemands ras

Artikel 18 Wbp bepaalt dat het verbod om persoonsgegevens betreffende iemands ras te verwerken niet van toepassing is *indien de verwerking geschiedt a) met het oog op de identificatie van de betrokkene en slechts voor zover dit voor dit doel onvermijdelijk is; b) met het doel personen van een bepaalde etnische of culturele minderheidsgroep een bevoorrechte positie toe te kennen ten einde feitelijke nadelen verband houdende met de grond ras op te heffen of te verminderen en slechts indien: 1° dit voor dit doel noodzakelijk is; 2° de gegevens slechts betrekking hebben op het geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders, dan wel op andere, bij wet vastgestelde criteria, op grond waarvan op objectieve wijze vastgesteld kan worden of iemand tot een minderheidsgroep als bedoeld in de aanhef van onderdeel b behoort, en 3° de betrokkene daartegen geen schriftelijk bezwaar heeft gemaakt.*

In de wetsgeschiedenis is aangegeven dat het begrip 'ras' dezelfde betekenis heeft als in artikel 1 van de Grondwet en mede in het licht moet worden gezien van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie.

¹² Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3. p. 87.

¹³ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3. p. 87.

¹⁴ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3. p. 87.

¹⁵ Camera's in het publieke domein, Privacynormen voor het cameratoezicht op de openbare orde, Achtergrondstudies en verkenningen 28, CBP, december 2004.

¹⁶ Halford vs Verenigd Koninkrijk EHRM 25 juni 1997 en Copland vs Verenigd Koninkrijk EHRM 3 april 2007.

*“Het begrip moet ruim worden opgevat en omvat ook huidskleur, afkomst en nationale of etnische afstamming”.*¹⁷

Het CBP hanteert bij de vaststelling of beeldmateriaal (foto's, camerabeelden) bijzondere persoonsgegevens zijn het volgende uitgangspunt:

“Beeldmateriaal wordt niet als een bijzonder persoonsgegeven in de zin van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens aangemerkt als:

- *het doeleinde van de verwerking niet gericht is op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens dan wel op het onderscheid maken op grond van een bijzonder persoonsgegeven;*
- *het voor de verantwoordelijke redelijkerwijs niet voorzienbaar is dat de verwerking zal leiden tot het maken van onderscheid; en*
- *de verwerking van die bijzondere persoonsgegevens onvermijdelijk is bij die verwerking.*

Indien de verwerking van beeldmateriaal echter identificatie tot doel heeft, wordt dit beeldmateriaal wel als een rasgegeven aangemerkt.”

Overige uitzonderingsgronden op het verwerkingsverbod

In artikel 23 Wbp is een aantal aanvullende uitzonderingsgronden neergelegd voor de gevallen waarin het verwerken van bijzondere persoonsgegevens niet valt onder een ontheffing van de overige in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wbp opgenomen artikelen.

Het eerste lid luidt: *Onverminderd de artikelen 17 tot en met 22 is het verbod om persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16, te verwerken niet van toepassing voor zover: a. dit geschiedt met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene; b. de gegevens door de betrokkene duidelijk openbaar zijn gemaakt; c. dit noodzakelijk is voor de vaststelling, de uitoefening of de verdediging van een recht in rechte; d. dit noodzakelijk is ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting of e. dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, passende waarborgen worden geboden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dit bij wet wordt bepaald dan wel het College ontheffing heeft verleend. Het College kan bij de verlening van ontheffing beperkingen en voorschriften opleggen.*

Wat betreft de uitzondering van ‘uitdrukkelijke toestemming’ is in de wetgeschiedenis opgenomen: *“In geval de verantwoordelijke de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene dient te verkrijgen, dient de betrokkene expliciet zijn wil omtrent de verwerking te hebben geuit. Een stilzwijgende of impliciete toestemming is onvoldoende: de betrokkene dient in woord, schrift of gedrag uitdrukking te hebben gegeven aan zijn wil toestemming te verlenen aan de hem betreffende gegevensverwerking.”*¹⁸

De vereisten voor toestemming zijn in artikel 1, onder i, Wbp neergelegd, waarin toestemming wordt gedefinieerd als elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt.

In de wetgeschiedenis met betrekking tot de uitzondering van artikel 23, eerste lid, onder b, Wbp is aangegeven: *“Er geldt een ontheffing voor de verwerking van gevoelige gegevens indien de gegevens door de betrokkene openbaar zijn gemaakt. Evenals bij onderdeel a ligt de rechtvaardigingsgrond voor de ontheffing besloten in het handelen of het gedrag van de*

¹⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 104.

¹⁸ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 123.

*betrokkene zélf. Anders dan bij onderdeel a is er echter geen sprake van op de gegevensverwerking gerichte toestemming, maar van een spontane gedraging van de betrokkene en waar niet door enig ander persoon met het oog op een eventuele gegevensverwerking om is gevraagd. Dat de gegevens openbaar zijn, moet derhalve volgen uit gedrag van de betrokkene waaruit de intentie om openbaar te maken uitdrukkelijk blijkt.”*¹⁹

---

¹⁹ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 123.

4 FEITEN

4.1 NE DistriService

NDS is een transportbedrijf dat onder andere is gespecialiseerd in het vervoeren van raamdecoratie binnen de Benelux. Er werken bij NDS in totaal 103 werknemers van wie er 39 pakketbezorger zijn.²⁰

NE DistriService B.V. staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 08021312. Bij de inschrijving staan als activiteiten van het bedrijf vermeld: *“Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen), Laad-, los- en overslagactiviteiten niet voor zeevaart. De op- en overslag, het vervoer en de distributie van goederen in binnen- en buitenland.”*

Op de website staat verder over het bedrijf het volgende vermeld: *“NE DistriService is dé specialist in de distributie van hangende- en lange colli die schadegevoelig zijn. Voorbeelden zijn gordijnen, raamdecoratie, op maat gebogen gordijnrails, rollen stof en verlichting. Dit voor de gehele Benelux. Voor onze opdrachtgevers verzorgen wij de fijnmazige distributie van al hun colli. Dagelijks leveren wij met 40 vrachtauto's zo'n 10.000 pakketten af bij de detailhandel, woonwinkels, bouwmarkten maar ook rechtstreeks bij de consument thuis.”*²¹

4.2 Gegevensverwerking

In de brief van 6 januari 2015 geeft NDS aan dat klanten van NDS een e-mail ontvangen waarin een link zit waarop de klant kan klikken om de zending te volgen.²² Via de link komt de klant in een webportal waarin onder andere de verwachte levertijd, welke pakketbezorger komt leveren en de actuele locatie van pakketbezorger. Hierbij worden door NDS de volgende gegevens van de pakketbezorger verstrekt aan klanten:²³

- achternaam van de pakketbezorger;
- voorletter(s) van de pakketbezorger;
- locatiebepaling: de klant kan live via een plattegrondje de pakketbezorger volgen en kan zien waar de pakketbezorger zich op dat moment bevindt. De mogelijkheid om de pakket te volgen kan (of is) worden beperkt tot een straal van 500 meter tot 30 km om de plaats van het te bezorgen pakket.²⁴

NDS verklaart in de bovengenoemde brief dat het portal is afgeschermd. In de e-mail van 23 februari 2015 geeft NDS aan dat de klant alleen via een toegangscode toegang krijgt tot het webportal van NDS. Ook verklaart NDS in voornoemde e-mail dat de genoemde gegevens na aflevering van de goederen niet meer beschikbaar zijn voor de klant.²⁵

Voorts geeft NDS in haar reactie van 6 januari 2015 en haar zienswijze van 4 juni 2015 aan dat zij in de toekomst haar beleid wil wijzigen en in plaats van voorletter(s) en

---

²⁰ E-mail van NDS 23 februari 2015, antwoord op vraag 1.

²¹ www.ne-distriservice.nl

²² Zie bijlage 1 stap 7 en 8 van het proces logistieke dienstverlening webshops.

²³ Brief van NDS 6 januari 2015, bijlage 1 'voorbeeld huidige situatie' en antwoord op vraag 2.

²⁴ Zinsnede toegevoegd naar aanleiding van de zienswijze van NDS van 4 juni 2015.

²⁵ E-mail van NDS 23 februari 2015, antwoord op vraag 2.

achternaam, de voornaam en een pasfoto van de pakketbezorger aan de klant zichtbaar wil maken in een afgeschermd portal.²⁶

NDS geeft in haar zienswijze van 4 juni 2015 hierover nog het volgende aan:
“Het is dus niet de bedoeling dat de klant vanaf de eerste afleverplaats de pakketbezorger kan gaan volgen. Wel kan de klant in de vorm van een met een verticale lijn met elkaar verbonden rondjes zien, waar de pakketbezorger zich bevindt. Hier licht dan een andere kleur op. De klant kan dan zien hoeveel afleverplekken de pakketbezorger nog langs moet. In de portal is ook de verwachte aflevertijd voor betreffende klant vermeld. Als het pakket bij de klant afgeleverd is, is er nog slechts een groene knop te zien. De klant heeft nog de mogelijkheid om het bewijs van aflevering te bekijken. De naam en de foto zijn dan al niet meer zichtbaar. De dag erna heeft de klant geen toegang meer tot de portal.”

4.3 Vaststelling doel en middelen

NDS geeft in haar reactie van 6 januari 2015 aan dat het doel van de verstrekking van personeelsgegevens aan klanten is dat de klant weet wie er een pakket komt afleveren en weet voor wie de klant de deur opent. NDS heeft besloten de genoemde persoonsgegevens van pakketbezorgers voor de klant inzichtelijk te maken via een per e-mail verstuurd link naar een afgeschermd webportal.²⁷

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat de verwerking tot doel heeft:

- *“Het bevorderen van de continuïteit van de onderneming en de werkgelegenheid van haar werknemers door het optimaliseren van logistieke processen;*
- *Het optimaliseren van het logistieke proces voor de klanten van NDS;*
- *Het optimaliseren van de transparantie van het aflevermoment voor de klant met het oog op de door de klant te treffen voorzieningen en tijdsreservering voor een efficiënte, effectieve, betrouwbare en veilige ophaal of aflevering;*
- *Het vanuit oogpunt van klant oriëntelijkheid en veiligheid kunnen laten zien welke pakketbezorger het pakket komt ophalen of afleveren.”*

4.4 Verstrekking van persoonsgegevens aan klanten

Verstrekking van achternaam, voorletters en locatiebepaling aan klanten

In de brief van 6 januari 2015 geeft NDS aan dat klanten van NDS een e-mail ontvangen waarin een link zit waarop de klant kan klikken. Vervolgens komt de klant in een afgeschermd webportal waarin de volgende gegevens worden vermeld: leverdatum, geplande levertijd, tijdstip aangekomen, naam van de chauffeur, het lever- of ophaaladres, de status van de aflevering en het bewijs van de aflevering.²⁸ Hierbij worden de voorletters en achternaam van de pakketbezorger aan de klant verstrekt. Uit de bijlage van de brief van 6 januari 2015 blijkt dat de klant via de portal de pakketbezorger live kan volgen via een plattegrondje.²⁹ Hierbij wordt de locatie van de pakketbezorger aan de klant verstrekt. NDS heeft in haar zienswijze van 4 juni 2015 aanvullend het volgende verklaard: *“De functionaliteit van het systeem kent een voorziening om de locatievermelding op de platte grond te beperken tot locaties binnen een*

²⁶ Brief van NDS 6 januari 2015, bijlage 2 ‘voorbeeld gewenste situatie’ en antwoord op vraag 2.

²⁷ Brief van NDS 6 januari 2015, antwoord op vraag 1.

²⁸ Zienswijze NDS 4 juni 2015.

²⁹ Brief van NDS 6 januari 2015, bijlage 1 ‘voorbeeld huidige situatie’

straal instelbaar van 500 meter tot 30 kilometer van het afleveradres. Die straal is met een rode cirkel zichtbaar op het plattegrondje.”

NDS geeft in de brief van 6 januari 2015 aan dat de verstrekking van de gegevens van de bezorger aan klanten noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de derde (de klant) aan wie de gegevens worden verstrekt. De klant weet zo dat de combinatie pakket en bezorger veilig is. De klant pakt het pakket aan van de juiste persoon.³⁰

In de reactie van 3 februari 2015 geeft NDS tevens aan dat zij het gebruik van een personeelspas voor pakketbezorgers hebben overwogen, maar omdat de ontvanger geen wetenschap zou hebben aan welke eisen een dergelijke pas moet voldoen in plaats daarvan hebben gekozen voor een digitale oplossing waarbij locatiebepaling, voornaam en foto vooraf bij de consument bekend zijn.³¹

In haar zienswijze van 4 juni 2015 verklaart NDS hierover aanvullend het volgende:³²
“Feiten van algemene bekendheid zijn, dat zowel personeelspassen als toegangspassen, legitimatiebewijzen, paspoorten, identiteitsbewijzen gemakkelijk zijn na te maken of te vervalsen. Regelmatig verschijnen hierover berichten in de media. [NOOT: <http://www.goeievraag.nl/maatschappij/wetgeving/vraag/279992/controleer-vergunning-collectant>; <https://www.smallingerland.nl/Int/December-2014/Illegale-collectanten-actief-in-Drachten.html>; <http://nl.wikipedia.org/wiki/Legitimatiebewijs>]
Feit van algemene bekendheid, dat ook geen onderbouwing behoeft is, dat de doorsnee burger de echtheid van een personeelspas of legitimatiebewijs niet kan beoordelen. Bijna iedereen kan bijvoorbeeld met behulp van de huidige digitale voorzieningen een logo van een bedrijf, een foto en een valse naam een personeelspas vervaardigen. Aangetoond is ook het gemak waarmee een personeelspas kan worden gekopieerd en voorzien van andere persoonsgegevens en foto en waarmee toegang is verkregen tot beveiligde terreinen. Er is zelfs een spraakmakende rechterlijke uitspraak over het vervalsen van een personeelspas, waarmee toegang is verkregen tot een beveiligd terrein. [NOOT: Zie en vgl. <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?Id=ECLI:NL:GHDHA:2014:620>] Naast dit alles is een personeelspas bijzonder onhandig. Het vergt ook weer een administratief proces. Passen worden verloren, worden vergeten of gaan stuk. Chauffeurs zitten hier niet op te wachten. [NOOT: Het past ook eigenlijk niet meer in het “papierloze proces” en de “digitale economie”, zie de eerdere plaatsen en noten, waar deze trends zijn aangehaald. Waarmee NDS niet wil suggereren, dat in die trends ook niet de privacy van de werknemer dient te worden gewaarborgd]

NDS beroept zich voor de verstrekking van persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten op artikel 8 lid f Wbp. Hierbij verklaart zij het volgende:

“De laatste jaren hebben wij te maken met een dalend volume. In het belang van de continuïteit van de onderneming zijn wij op zoek gegaan naar nieuwe klanten binnen onze productgroep. Hierbij hebben wij geconstateerd dat het verkoopkanaal via internet (zgn. webshops) een steeds grotere rol gaat spelen. Om op deze nieuwe markt in te kunnen spelen hebben wij een nieuwe innoverende werkwijze voor dergelijke webshops ontwikkeld. Deze werkwijze houdt in dat klanten van de webshops maximale informatie ontvangen over het aflevermoment van het pakket. Deze maximale informatie is onderscheidend en een reden voor consumenten van onze klanten om te kiezen voor deze webshops. De functionaliteit van het systeem zoals wij dat hebben opgezet is daarom een belangrijke reden voor de webshops op hun beurt om voor ons te kiezen. Dat onze werkwijze werkt m.b.t. het waarborgen van de continuïteit van de

³⁰ Brief van NDS 6 januari 2015, antwoord op vraag 5.

³¹ Brief van NDS 3 februari 2015, antwoord op vraag 1.

³² Zienswijze 4 juni 2015, p. 13.

*onderneming blijkt ook uit het volgende: onze omzet in het segment van de webshops is in 2014 verdubbeld t.o.v. 2013.*³³

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat zij in afwachting van de definitieve bevindingen de vermelding van de naam en voorletter van de pakketbezorger in de operationele view voor de klanten ongedaan heeft gemaakt. Van het vermelden van de naam en de foto van de pakketbezorger is in die view nog geen sprake.³⁴

4.5 Voorgenomen verstrekking van voornaam, foto en locatiebepaling

In de brief van 3 februari 2015 geeft NDS aan dat zij de huidige werkwijze betreffende de verstrekking van gegevens aan klanten wil gaan vervangen door een nieuwe werkwijze waarbij de locatiebepaling, voornaam en foto van de pakketbezorger aan de klant worden verstrekt. De achternaam zal niet bekend worden gemaakt. Aanvullend verklaart zij dat de OR akkoord is met deze voorgenomen wijziging.³⁵

5 BEOORDELING

5.1 Verwerking van persoonsgegevens

NDS B.V. verstrekt via toegang tot een webportal de volgende persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten:

- achternaam van de pakketbezorger;
- voorletter(s) van de pakketbezorger;
- locatiebepaling: de klant kan live via een plattegrondje de pakketbezorger volgen indien de pakketbezorger zich binnen een straal van 500 meter tot 30 kilometer van het afleveradres bevindt. Die straal is met een rode cirkel zichtbaar op het plattegrondje.³⁶

Deze aan klanten verstrekte gegevens hebben betrekking op geïdentificeerde natuurlijke personen, de pakketbezorgers, omdat het gaat om een verwerking op naam. Bovengenoemde gegevens zijn derhalve persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1, onder a, Wbp.

5.2 Verantwoordelijke

Op grond van artikel 1, aanhef en onder d, van de Wbp is de verantwoordelijke de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

NDS bepaalt het doel en de middelen van de verstrekking van persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten, omdat NDS heeft besloten uit commerciële en veiligheidsdoelstellingen de genoemde gegevens van pakketbezorgers voor de klant inzichtelijk te maken via haar webportal, en is daarmee de verantwoordelijke voor deze verwerking.

---

³³ Brief van NDS 3 februari 2015, antwoord op vraag 1.

³⁴ Zienswijze 4 juni 2015, p. 1.

³⁵ Brief van NDS 3 februari 2015, antwoord op vraag 1.

³⁶ Zienswijze 4 juni 2015, p. 8.

5.3 Grondslag voor de verstrekking van achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling

Op grond van de Wbp is NDS verplicht een grondslag zoals bedoeld in artikel 8 Wbp te hebben. Gelet op de aard van de verstrekking komen in beginsel alleen de grondslagen, zoals bedoeld in artikel 8, aanhef en onder a en f, van de Wbp in aanmerking.³⁷ NDS heeft in haar reactie aangegeven artikel 8, onder f, Wbp als grondslag te hebben voor de verwerking.

In de volgende paragrafen wordt achtereenvolgens beoordeeld of er een grondslag is in artikel 8, onder f Wbp of in artikel 8, onder a, Wbp, voor de bovengenoemde gegevensverwerking.

Gerechtvaardigd belang

Het CBP heeft zowel in het inlichtingenverzoek van 18 december 2014 als in het aanvullende inlichtingenverzoek van 23 januari 2015 gevraagd naar de belangenafweging onder artikel 8, onder f, Wbp. NDS is gevraagd aan te geven wat het gerechtvaardigd belang is en hoe zich dit verhoudt tot het belang van het recht op privacy van de werknemer.

NDS geeft aan dat de verstrekking van de achternaam en voorletters van de pakketbezorgers aan de klant noodzakelijk is voor:

- 1) de continuïteit van de onderneming. NDS geeft aan de laatste jaren te maken te hebben met een dalend volume. Daarom is NDS op zoek gegaan naar nieuwe klanten binnen haar productgroep. Hierbij heeft NDS geconstateerd dat het verkoopkanaal via internet een steeds grotere rol gaat spelen. Om op deze nieuwe markt in te kunnen spelen heeft NDS een nieuwe werkwijze ontwikkeld. Deze werkwijze houdt in dat klanten van de webshops maximale informatie ontvangen over het aflevermoment van het pakket. Deze maximale informatie is onderscheidend en volgens NDS een reden voor klanten om te kiezen voor deze webshops.
- 2) de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de derde (de klant) aan wie de gegevens worden verstrekt. Het doel van de verwerking is dat de klant weet wie er een pakket komt afleveren en voor wie de klant de deur opent. Voorts geeft NDS aan dat zij deze gegevens aan de klant verstrekt uit het oogpunt van veiligheid. De klant zou met deze verstrekking weten dat de combinatie pakket en bezorger veilig is, dat de klant het pakket aanpakt van de juiste persoon.

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat de verwerking tot doel heeft:

- *“Het bevorderen van de continuïteit van de onderneming en de werkgelegenheid van haar werknemers door het optimaliseren van logistieke processen;*
- *Het optimaliseren van het logistieke proces voor de klanten van NDS;*
- *Het optimaliseren van de transparantie van het aflevermoment voor de klant met het oog op de door de klant te treffen voorzieningen en tijdsreservering voor een efficiënte, effectieve, betrouwbare en veilige ophaal of aflevering;*

---

³⁷ Artikel 8, aanhef, onder b, Wbp komt eveneens niet in aanmerking om als grondslag te dienen voor deze verwerking. Zo kan een klant bijvoorbeeld op grond van de overeenkomst met abonnees genoodzaakt zijn om gegevens van abonnees te verwerken omdat dat noodzakelijk is om de krant te kunnen bezorgen, maar dat de bezorging gewoon kan plaatsvinden zonder de gegevens van de bezorger aan de abonnees te vertrekken.

- *Het vanuit oogpunt van klantvriendelijkheid en veiligheid kunnen laten zien welke pakketbezorger het pakket komt ophalen of afleveren.”*

Voorts geeft NDS in haar zienswijze het volgende aan:

- *NDS is het niet eens met het oordeel van het CBP dat NDS met het verwerken van de naam, voorletter of voornaam en foto geen geslaagd beroep kan doen op artikel 8, onder f, Wbp. NDS is van mening, dat zij gegeven haar doelstellingen voor de verwerking, na zorgvuldige afweging van het privacy belang van de chauffeurs (pakketbezorgers), het gerechtvaardigd belang van zowel NDS als haar klanten prevaleert. Dit laat onverlet de mogelijkheid van de chauffeurs om hiertegen ingevolge artikel 34 van de Wbp verzet bij NDS aan te tekenen.³⁸*
- *Het CBP concludeert dat NDS geen geslaagd beroep kan doen op gerechtvaardigd belang. NDS vraagt zich af of het CBP met deze stelling niet voorbijgaat aan de rechtmatige belangen van de werkgever die bepaalde beperkingen aan de privacy van de werknemer kunnen rechtvaardigen.³⁹*
- *Klanten (zowel particulieren als bedrijven) worden veeleisender voor wat betreft efficiency, effectiviteit, betrouwbaarheid, veiligheid en continuïteit ten aanzien van transportmiddelen, lading en chauffeur. Klanten verwachten ook van te voren een doorlopend zicht op aflevertijd en aflevermoment. Klanten stemmen hun tijdsbesteding hier op af. Door dit te visualiseren, worden vragen daaromtrent voorkomen. Het bevordert ook, dat klanten thuis zijn op het moment van ophaal en aflevering. Het voorkomt onnodige wachttijd voor zowel de chauffeur als de klant. Door ook de naam en de foto van de chauffeur te laten zien, weet de klant van te voren ook wie de lading ophaalt en aflevert. Wat hier ook een rol kan spelen, is dat dit bij bedrijven en industrieterreinen de toegangscontrole efficiënter, betrouwbaarder en veiliger maakt. Particulieren, niet alleen ouderen, waarderen dit ook uit onveiligheidsgevoelens: van te voren weten wie er herkenbaar op welk moment van welk bedrijf kan aanbellen. Klanten maken die waardering ook aan NDS kenbaar. Niet altijd kan een klant van de klant uit zijn raam zien of er een vrachtauto van NDS voor de deur staat.⁴⁰*

NDS maakt in haar zienswijze (samengevat) ook de volgende opmerkingen en vergelijkingen:

- *Tracking en tracing van transporten, met onder meer als doelen het genereren van stuurinformatie ten behoeve van de bedrijfsvoering, het voldoen aan wettelijke verplichtingen, klantvriendelijkheid, bescherming van de chauffeur en andere weggebruikers en burgers met het oog op de verkeersveiligheid en het milieu, het in geval van pech, ongevallen en calamiteiten hulp kunnen verlenen, beveiliging van zowel de chauffeur, de lading, en de klant, zijn trends in opmars en voor nu en de toekomst onlosmakelijk aan de sector transport en logistiek verbonden.⁴¹*
- *De lijnbus of de toerbus. NDS stelt dat een passagier van te voren weet hoe laat de bus bij zijn halte aankomt, welke route de bus van te voren heeft afgelegd, bij welke haltes de bus kan stoppen, welke route de bus nog zal afleggen en bij welke haltes daarbij weer kan worden gestopt. Een passagier kan (na verloop van tijd) met de naam van de chauffeur bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan streekvervoer.⁴²*

³⁸ Zienswijze 4 juni 2015, p. 11.

³⁹ NDS verwijst hierbij naar WP29, Opinion 8/2001 on the processing of personal data in the employment context, p. 28.

⁴⁰ Zienswijze 4 juni 2015, p. 10.

⁴¹ Zienswijze 4 juni 2015, p. 8.

⁴² Zienswijze 4 juni 2015, p. 8 en 9.

- *Verkopers en medewerkers in de zorg die naambordjes dragen. Volgens NDS is dit een “levende foto met naam erbij”. Voorts is aan het uiterlijk af te leiden wat de etniciteit van de betreffende medewerker is.*⁴³
- *In de logistieke afdoening van NDS is het noodzakelijk, dat de klant als bewijs van aflevering digitaal de afleverbon aftekent en daarbij de naam van de chauffeur ziet. Dit nu zijn noodzakelijke onderdelen van de reguliere bedrijfsvoering van NDS. Weliswaar zijn deze onderdelen theoretisch van elkaar te onderscheiden, functioneel gezien zijn ze als het ware nauw met elkaar verweven en beïnvloeden ze elkaar. De klant kan overigens ook naar de naam van de chauffeur vragen. Het behoeft geen betoog, dat de chauffeur dan zijn naam aan de klant kenbaar maakt. Sterker nog, de chauffeur stelt zich met zijn naam uit hoofde van klantvriendelijkheid en fatsoen aan de klant voor. NDS heeft hier een gerechtvaardigd belang om de naam van de chauffeur aan de klant kenbaar te maken. De klant heeft evenzeer een gerechtvaardigd belang om de naam van de chauffeur te vernemen. Dit geldt om de hiervoor genoemde redenen ook voor de foto van de chauffeur. NDS is ook van mening, dat zoals is onderhavig geval is vol te houden dat een foto in deze context geen rasgegeven is. Het doel van het weergeven van de foto is hier immers niet het onderscheid maken naar ras.*⁴⁴

In haar brief van 3 februari en haar zienswijze van 4 juni 2015 verklaart NDS over de inzet van minder ingrijpende middelen zoals het gebruik van personeelspassen het volgende: *“Een personeelspas hebben wij overwogen maar omdat de ontvanger geen wetenschap heeft aan welke eisen een dergelijke pas moet voldoen, hebben we, in overleg met onze OR en met toestemming van onze OR, gekozen voor een innoverende digitale oplossing waarbij locatiebepaling, voornaam en foto vooraf bij de consument bekend zijn (de achternaam zal niet bekend worden gemaakt).”*⁴⁵

“Feiten van algemene bekendheid zijn, dat zowel personeelspassen als toegangspassen, legitimatiebewijzen, paspoorten, identiteitsbewijzen gemakkelijk zijn na te maken of te vervalsen. Regelmatig verschijnen hierover berichten in de media. [NOOT: <http://www.goeievraag.nl/maatschappij/wetgeving/vraag/279992/controleer-vergunning-collectant>; <https://www.smallingerland.nl/Int/December-2014/Illegale-collectanten-actief-in-Drachten.html>; <http://nl.wikipedia.org/wiki/Legitimatiebewijs>]

Feit van algemene bekendheid, dat ook geen onderbouwing behoeft is, dat de doorsnee burger de echtheid van een personeelspas of legitimatiebewijs niet kan beoordelen. Bijna iedereen kan bijvoorbeeld met behulp van de huidige digitale voorzieningen een logo van een bedrijf, een foto en een valse naam een personeelspas vervaardigen. Aangetoond is ook het gemak waarmee een personeelspas kan worden gekopieerd en voorzien van andere persoonsgegevens en foto en waarmee toegang is verkregen tot beveiligde terreinen. Er is zelfs een spraakmakende rechterlijke uitspraak over het vervalsen van een personeelspas, waarmee toegang is verkregen tot een beveiligd terrein. [NOOT: Zie en vgl. <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2014:620>] Naast dit alles is een personeelspas bijzonder onhandig. Het vergt ook weer een administratief proces. Passen worden verloren, worden vergeten of gaan stuk.

*Chauffeurs zitten hier niet op te wachten.”*⁴⁶ [NOOT: Het past ook eigenlijk niet meer in het “papierloze proces” en de “digitale economie”, zie de eerdere plaatsen en noten, waar deze trends zijn aangehaald. Waarmee NDS niet wil suggereren, dat in die trends ook niet de privacy van de werknemer dient te worden gewaarborgd.]

⁴³ Zienswijze 4 juni 2015, p. 9.

⁴⁴ Zienswijze 4 juni 2015, p. 10.

⁴⁵ Brief NDS van 3 februari 2015, p. 1.

⁴⁶ Zienswijze 4 juni 2015, p. 13.

Ad 1. de continuïteit van de onderneming

Een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke, zoals bedoeld in artikel 8, onder f, Wbp, kan aanwezig worden geacht als de betreffende verwerking noodzakelijk is om de reguliere bedrijfsactiviteiten te verrichten.⁴⁷ Ook ten aanzien van gegevensverwerkingen die weliswaar geen onderdeel uitmaken van de reguliere bedrijfsactiviteiten van de verantwoordelijke maar deze wel in wezenlijke zin ondersteunen, kan in de regel worden aangenomen dat de verantwoordelijke een gerechtvaardigd belang heeft. Als voorbeeld kan worden genoemd de gegevensverwerking in het bedrijf in het kader van fraudebestrijding en intern marktonderzoek.⁴⁸ Het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen (inhoudende dat klanten maximale informatie ontvangen over het aflevermoment van bestellingen) om het dalende volume binnen NDS te beperken en de continuïteit van het bedrijf te waarborgen, is een activiteit die de reguliere bedrijfsactiviteiten van NDS ondersteunt. Net zoals het optimaliseren van logistieke processen. Hieruit vloeit voort dat NDS mogelijk een belang heeft bij het verwerken van persoonsgegevens ten behoeve van de continuïteit van de onderneming en het optimaliseren van de logistieke processen binnen de onderneming.

Voor een geslaagd beroep op de grondslag gerechtvaardigd belang is echter voorts vereist dat de gegevensverwerking als noodzakelijk voor het doel moet worden beschouwd. Kan het belang van de verantwoordelijke anderszins of met minder ingrijpende middelen worden gediend, dan is de voorgenomen gegevensverwerking niet toegestaan.⁴⁹ Het verstrekken van voorletter(s), achternaam en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten is een gegevensverwerking die een grote inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van het personeel omdat de pakketbezorger door klanten gevolgd kan worden, kwetsbaar wordt opgesteld en er een veiligheidsrisico⁵⁰ bestaat. Het is niet aannemelijk dat het voor de werkgever niet mogelijk zou zijn om op een andere wijze de dalende omzet te beperken en de continuïteit van het bedrijf te waarborgen of de logistieke processen te optimaliseren. NDS geeft aan dat het noodzakelijk is deze informatie te verwerken ter bevordering van de continuïteit van de onderneming en de werkgelegenheid van haar werknemers en voor het optimaliseren van de logistieke processen. NDS heeft niet voldoende beargumenteerd waarom het verstrekken van persoonsgegevens van pakketbezorgers strikt noodzakelijk is om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen. Dit geldt ook voor het optimaliseren van de transparantie van het aflevermoment voor de klant. Maximale informatie over het aflevermoment kan immers ook bereikt worden zonder dat er persoonsgegevens van pakketbezorgers wordt verstrekt aan klanten. Het is immers niet noodzakelijk dat bij het afleveren van pakketten de klanten precies weten welke pakketbezorger er komt, hoe deze heet en waar deze zich bevindt. Dat klanten maximale informatie krijgen over datum en tijdstip waarop de bestelling wordt afgeleverd en eventueel waar het zich bevindt⁵¹, is (ook als bedrijfsmodel) begrijpelijk, maar kan te ver gaan gezien vanuit de Wbp. Wanneer de klant maximale/stipte informatie krijgt aangeleverd over datum en tijdstip van bezorging dan is dat voor de klant voldoende om voorzieningen te treffen en tijd te reserveren. Tegelijkertijd

---

⁴⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 86.

⁴⁸ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 87.

⁴⁹ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 87.

⁵⁰ Bijvoorbeeld een persoonlijke wraakactie naar aanleiding van een klacht of pesterij.

⁵¹ Bijvoorbeeld de melding dat het pakketje 'het distributiecentrum heeft verlaten'.

bevordert dit ook een betrouwbare ophaal en aflevering omdat de klant weet hoe laat (precies) de pakketbezorger van NDS voor de deur zal staan met de bestelling. Hieruit volgt dat het verstrekken van voorletter(s), achternaam en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten niet noodzakelijk is ten behoeve van het belang van NDS om maximale informatie over het aflevermoment aan klanten te verstrekken dan wel noodzakelijk is voor het optimaliseren van logistieke processen en dat NDS derhalve op deze grond geen geslaagd beroep kan doen op de grondslag van gerechtvaardigd belang als bedoeld in artikel 8, onder f, Wbp.

De derde voorwaarde voor een geslaagd beroep op een gerechtvaardigd belang behelst een nadere afweging, waarbij de belangen van de betrokkene een zelfstandig gewicht in de schaal leggen tegenover het belang van de verantwoordelijke. Uit vaste jurisprudentie van het EHRM blijkt dat een werknemer ook in een werksituatie een redelijke privacyverwachting mag koesteren.⁵² Het feit dat een verwerking binnen een werksituatie plaatsvindt, betekent dus zeker niet dat het belang van de werkgever automatisch prevaleert boven het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemer. Gelet op het feit dat er persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten wordt versterkt waardoor de pakketbezorgers persoonlijk gevolgd kunnen worden, extra kwetsbaar zijn en er veiligheidsrisico's voor de pakketbezorgers bestaan prevaleert het belang van de pakketbezorger en zijn recht op bescherming van zijn persoonsgegevens, bóven het belang van NDS dat zo uitvoerig mogelijke informatie en service aan haar klanten wil bieden.

Ook aan de derde voorwaarde voor een geslaagd beroep op gerechtvaardigd belang wordt derhalve niet door NDS voldaan.

Ad 2. de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de klant
Voorts geeft NDS aan dat het verstrekken van voorletter(s), achternaam met locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten noodzakelijk is voor het gerechtvaardigd belang van een derde, de klant. Volgens NDS heeft de klant er belang bij dat hij weet wie er een pakket komt afleveren en voor wie hij de deur opent. Aan de hand van de verstrekking weet de klant dat de combinatie pakket en bezorger veilig is en dat de klant het pakket aanpakt van de juiste persoon. Het bevorderen van de veiligheid van klanten bij het leveren van bezorgdiensten is een activiteit die de reguliere bedrijfsactiviteiten van NDS ondersteunt. Hieruit vloeit voort dat NDS mogelijk een belang heeft bij het verwerken van persoonsgegevens ten behoeve van de bevordering van de veiligheid van haar klanten.

Zoals eerder aangegeven is voor een geslaagd beroep op de grondslag gerechtvaardigd belang voorts vereist dat de gegevensverwerking als noodzakelijk voor het doel moet worden beschouwd. Kan het belang van de verantwoordelijke anderszins of met minder ingrijpende middelen worden gediend, dan is de voorgenomen gegevensverwerking niet toegestaan.⁵³ Het verstrekken van voorletter(s), achternaam en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten is een gegevensverwerking die een grote inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van het personeel omdat de pakketbezorger door klanten gevolgd kan worden, kwetsbaar

---

⁵² Halford vs Verenigd Koninkrijk EHRM 25 juni 1997 en Copland vs Verenigd Koninkrijk EHRM 3 april 2007.

⁵³ *Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 87.*

wordt opgesteld en er een veiligheidsrisico⁵⁴ bestaat. Dat NDS de veiligheid van haar klanten wil bevorderen is begrijpelijk, maar gezien vanuit de Wbp is onvoldoende afgewogen waarom NDS hierbij genoodzaakt is om persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten te verstrekken. Het belang van de klant kan namelijk anderszins en met minder ingrijpende middelen worden gediend. Uit het oogpunt van veiligheid is het voor de klant voldoende dat de pakketten door medewerkers van NDS, eventueel herkenbaar aan bedrijfskleding en/of –wagens, op aangegeven datum en tijdstip geleverd worden. Welke pakketbezorger komt afleveren is hiervoor niet relevant. De combinatie: webportal van NDS, bestelling, afleverdatum, (precieze) aflevertijdstip, eventueel de locatie van het pakketje, pakketbezorger met bedrijfskleding (en vaak bedrijfswagen) verkleint de kans op onveilige aflevering aanzienlijk. Bovendien kan NDS er voor kiezen om bijvoorbeeld personeelspasjes aan pakketbezorgers mee te geven zodat zij deze aan de klant kunnen tonen. NDS meent dat personeelspasjes onder andere makkelijk zijn na te maken en voor de klant niet te verifiëren zijn. Het CBP benadrukt dat het niet enkel om de pasjes gaat maar om het gehele afleverproces. In geval dat NDS middels een webportal (of anderszins) aan de klant kenbaar maakt dat het pakketje onderweg is naar de klant en daarbij het afleverdatum, tijdstip en locatie van het pakketje vermeldt is het voor de klant veilig genoeg om de deur te openen en het pakketje aan te nemen. Hieruit volgt dat het verstrekken van voorletter(s), achternaam en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten niet noodzakelijk is ten behoeve van het belang van de klant om de pakketten veilig afgeleverd te krijgen en dat NDS derhalve op deze grond geen geslaagd beroep kan doen op de grondslag van gerechtvaardigd belang als bedoeld in artikel 8, onder f, Wbp.

Tot slot geldt ook hier dat een nadere afweging gemaakt dient te worden, waarbij de belangen van de betrokkene een zelfstandig gewicht in de schaal leggen tegenover het belang van de verantwoordelijke. Gelet op het feit dat er persoonsgegevens van pakketbezorgers aan klanten wordt versterkt waardoor de pakketbezorgers persoonlijk gevolgd kunnen worden, extra kwetsbaar zijn en er veiligheidsrisico's voor de pakketbezorgers bestaan prevaleert het belang van de pakketbezorger en zijn recht op bescherming van zijn persoonsgegevens, bóven het belang van NDS dat haar klanten wil verzekeren dat de combinatie pakket en beveiliging veilig is. Ook aan de derde voorwaarde voor een geslaagd beroep op gerechtvaardigd belang wordt derhalve niet door NDS voldaan.

Gegeven het feit dat de gegevensverwerking niet noodzakelijk is, heeft NDS voor het verstrekken van voorletter(s), achternaam en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten, geen grondslag zoals bedoeld in artikel 8, onder f, Wbp.

Toestemming

NDS heeft geen beroep gedaan op toestemming als grondslag voor de verwerking. Het CBP toetst daarom ambtshalve of toestemming een rechtsgeldige grondslag voor deze verwerking kan zijn.

Met het gebruik van toestemming als grondslag voor gegevensverwerking dient in een arbeidsrelatie bijzonder terughoudend te worden omgegaan.⁵⁵ Gelet op de

---

⁵⁴ Bijvoorbeeld een persoonlijke wraakactie naar aanleiding van een klacht of pesterij.

⁵⁵ Article 29 Data Protection Working Party, Opinion 8/2001 on the processing of personal data in the employment context, adopted on 13 September 2001 (5062/01/EN/Final WP 48).

gezagsverhouding valt niet uit te sluiten dat een werknemer onder druk van de relatie waarin hij staat tot de werkgever zich gedwongen kan voelen om toestemming te verlenen zodat geen sprake is van een vrije wilsuiting. Indien de werkgever de gegevensverwerking noodzakelijk acht, wordt de werknemer in feite geen keuze gelaten.⁵⁶ In de memorie van toelichting op artikel 1 onder i staat hierover: *“Er kan bijvoorbeeld niet van een rechtsgeldige toestemming worden gesproken als de betrokkene onder druk van omstandigheden waarin hij verkeert of de relatie waarin hij staat tot de verantwoordelijke, tot toestemming is overgegaan.”*⁵⁷

Voorts is in de privacychecklist⁵⁸ voor de ondernemingsraad (april 2002) aangegeven dat de ondubbelzinnige toestemming als grondslag voor een verwerking niet verward mag worden met de instemming van de OR. *“Ook al heeft de OR zijn instemming aan een bepaalde verwerking gegeven, de toestemming van de individuele medewerker blijft noodzakelijk als deze grond van toepassing is.”*

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS het volgende aanvullend verklaard:⁵⁹

- *NDS wijst het CBP erop dat in de Opinion WP 193, 3/2012 over ontwikkelingen op het gebied van biometrische technologieën, onder omstandigheden toestemming van de werknemer in arbeidsrelaties voor het betreffen van het verwerken van biometrische gegevens mogelijk is.*⁶⁰
- *Ook wijst NDS het CBP erop dat WP 187 en het voorstel voor de Algemene Verordening Gegevensbescherming onder omstandigheden en voorwaarden ruimte biedt voor de toestemming van de werknemer.*⁶¹
- *Voorts geeft NDS aan dat de werknemers uit zichzelf hebben aangeboden om toestemming in de vorm van een petitie aan het CBP kenbaar te maken.*⁶²

Het CBP merkt hierover op dat zij in bovenstaande beoordeling reeds alle van toepassing zijnde aspecten met betrekking tot toestemming in arbeidsrelaties heeft overwogen. De eventuele aanbieding van een petitie neemt het CBP ter kennisname aan.

- *Tenslotte verwijst NDS korthedshalve naar de in par. 3.3 aangehaalde citaten uit het onderzoeksrapport Z2013-00790 met de conclusie: “Ten aanzien van het verwerken van door uitzendkrachten zelf toegevoegde foto’s kan [naam uitzendbureau] een geslaagd beroep doen op de uitzonderingsgrond van artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp en heeft [naam uitzendbureau] een grondslag als bedoeld in artikel 8 Wbp.” NDS is van mening dat zij zich naar analogie op deze conclusie en uw hieraan voorafgaande overwegingen in het betreffende onderzoeksrapport kan beroepen.*⁶³

Door de (financiële) afhankelijkheidsrelatie is het voor de pakketbezorger lastig om niet te voldoen aan een verzoek van NDS om toestemming te geven voor de

⁵⁶ Z2007-01193 Arbodiensten en het medisch beroepsgeheim.

⁵⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 65.

⁵⁸ http://www.cbweb.nl/pages/bro_orprivacychecklist.aspx

⁵⁹ Zienswijze 4 juni 2015, p. 14 en 15.

⁶⁰ Zienswijze 4 juni 2015, p. 14.

⁶¹ Zienswijze 4 juni 2015, p. 14.

⁶² Zienswijze 4 juni 2015, p. 14 en 15.

⁶³ Zienswijze 4 juni 2015, p. 15.

verstrekking van persoonsgegevens aan klanten. Dit klemt des te meer nu NDS aanvoert dat deze verstrekking noodzakelijk is voor de continuïteit van het bedrijf, werkgelegenheid, optimaliseren van logistieke processen, klantvriendelijkheid en veiligheid van de klant. Op grond hiervan zal de pakketbezorger zich gedwongen kunnen voelen om toestemming te verlenen, zodat er geen sprake is van een vrije wilsuïting. Onder deze omstandigheden kan er geen sprake zijn van rechtsgeldige toestemming zoals bedoeld in artikel 8, onder a, Wbp.

De beoordeling zoals in zaak z2013-00790 kan in deze zaak niet naar analogie toegepast worden omdat het een andere casus betreft. Toestemming is in betreffende zaak rechtsgeldig omdat het gaat om een optionele (*vrijwillige*) verstrekking van een foto. De uitzendkracht kan indien hij wenst een foto aan zijn profiel toevoegen. Aan het niet toevoegen van een pasfoto zijn verder geen nadelige gevolgen verbonden.

Artikel 8, onder a, Wbp, kan derhalve niet als grondslag dienen voor het verstrekken van voorletter(s), achternaam met locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten door NDS.

Zoals eerder vermeld kunnen alleen artikelen 8, onder a, Wbp en 8, onder f, Wbp een mogelijke grondslag vormen voor de verwerking van de persoonsgegevens door NDS. Deze artikelen vormen in de onderhavige situatie echter geen geldige grondslag. NDS heeft derhalve geen grondslag voor het verwerken van deze persoonsgegevens en handelt hiermee in strijd met artikel 8 Wbp.

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat zij in afwachting van de definitieve bevindingen de vermelding van de naam en voorletter van de pakketbezorger in de operationele view voor de klanten ongedaan heeft gemaakt. Van het vermelden van de naam en de foto van de pakketbezorger is in die view nog geen sprake. Hierdoor is de overtreding van artikel 8 Wbp voorlopig beëindigd.

5.4 Voorgenomen verstrekking van voornaam, foto en locatiebepaling

In de brief van 3 februari 2015 geeft NDS aan dat zij de huidige werkwijze betreffende de verstrekking van gegevens aan klanten wil gaan vervangen door een nieuwe werkwijze waarbij de locatiebepaling, voornaam en foto van de pakketbezorger aan de klant worden verstrekt. De achternaam zal niet bekend worden gemaakt. Aanvullend verklaart zij dat de OR akkoord is met deze voorgenomen wijziging.⁶⁴

Hoewel dit een voorgenomen verwerking betreft hecht de CBP er waarde aan om deze te toetsen aan de Wbp teneinde te bepalen of de voorgenomen verwerking is toegestaan.

NDS wil de voornaam, foto en locatiebepaling van de pakketbezorgers aan klanten verstrekken. Deze gegevens hebben betrekking op geïdentificeerde natuurlijke personen, de pakketbezorgers, omdat het gaat om een verwerking op naam met foto. Bovengenoemde gegevens zijn derhalve persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1, onder a, Wbp.

---

⁶⁴ Brief van NDS 3 februari 2015, antwoord op vraag 1.

Verstrekking van foto's van pakketbezorgers aan klanten

Duiding rasgegevens

NDS is voornemens om de foto van de pakketbezorger aan klanten te verstrekken. Zoals hierboven reeds vermeld blijkt uit de wetsgeschiedenis dat het begrip 'ras' ruim moet worden opgevat en ook huidskleur, afkomst en nationale of etnische afstamming omvat. Het CBP hanteert bij de vaststelling of beeldmateriaal (foto's, camerabeelden) bijzondere persoonsgegevens zijn het volgende uitgangspunt:

"Beeldmateriaal wordt niet als een bijzonder persoonsgegeven in de zin van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens aangemerkt als:

- *het doeleinde van de verwerking niet gericht is op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens dan wel op het onderscheid maken op grond van een bijzonder persoonsgegeven;*
- *het voor de verantwoordelijke redelijkerwijs niet voorzienbaar is dat de verwerking zal leiden tot het maken van onderscheid; en*
- *de verwerking van die bijzondere persoonsgegevens onvermijdelijk is bij die verwerking.*

Indien de verwerking van beeldmateriaal echter identificatie tot doel heeft, wordt dit beeldmateriaal wel als een rasgegeven aangemerkt."

Het doeleinde van de verwerking is, voor zover het CBP dit kan beoordelen, niet gericht op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens of om onderscheid te maken op grond van bijzondere persoonsgegevens. Wel is het voor NDS redelijkerwijs voorzienbaar dat de verstrekking van de foto van de pakketbezorger aan klanten zal leiden tot onderscheid naar ras door klanten waar NDS pakketten bezorgt. De verwerking van de bijzondere persoonsgegevens is onvermijdelijk bij de verstrekking van de foto van de pakketbezorger aan klanten. Derhalve dienen deze gegevens als rasgegevens in de zin van artikel 16 jo. 18 Wbp te worden aangemerkt.

Verwerkingsverbod

Het verwerkingsverbod op rasgegevens van artikel 16 Wbp kan slechts worden opgeheven indien de verantwoordelijke een beroep kan doen op één van de uitzonderingen genoemd in de artikel 18 en 23 Wbp.

Voor de verstrekking van de foto van de pakketbezorgers aan de klanten van NDS geldt dat NDS geen geslaagd beroep kan doen op de uitzondering van artikel 18, onder a, Wbp. Deze uitzondering vereist immers dat de verwerking met het oog op de identificatie onvermijdelijk is. Indien klanten de identiteit van de pakketbezorger willen controleren, hoeft aan hen geen foto van de pakketbezorger te worden verstrekt. Volstaan kan worden met het tonen van een document ter identificatie van de pakketbezorger. Dit betekent dat NDS geen beroep kan doen op artikel 18, onder a, Wbp. Ook de andere uitzonderingsgrond van artikel 18 Wbp komt niet in aanmerking voor onderhavige verwerking.

In haar zienswijze van 4 juni 2015 verwijst NDS korthedshalve naar haar zienswijze zoals opgenomen onder paragraaf 5.3.

Artikel 23, eerste lid, aanhef en onder a, Wbp geeft aan dat het verbod om persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16 Wbp, te verwerken niet van toepassing is voor zover dit geschiedt met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

Zoals hierboven reeds aangegeven vloeien de vereisten voor toestemming voort uit artikel 1, onder i Wbp, waarin toestemming wordt gedefinieerd als elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat voor uitdrukkelijke toestemming is vereist dat betrokkene in woord, geschrift of gedrag uitdrukking heeft gegeven aan zijn wil toestemming te verlenen aan de hem betreffende gegevensverwerking.

Voor een vrije toestemming is vereist dat betrokkene geen druk voelt om toe te stemmen in de beoogde gegevensverwerking. Door de (financiële) afhankelijkheidsrelatie is het voor de pakketbezorger lastig om niet te voldoen aan een verzoek van NDS om toestemming te geven voor de verstrekking van persoonsgegevens aan klanten. Bovendien voert NDS aan dat deze verstrekking noodzakelijk is voor de continuïteit van het bedrijf. Op grond hiervan zal de pakketbezorger zich gedwongen voelen toestemming te verlenen, zodat er geen sprake is van een vrije wilsuiting.

Nu niet is voldaan aan de vereisten voor toestemming voortvloeiend uit artikel 1, onder i Wbp, kan ook niet worden voldaan aan de vereisten voor artikel 23 Wbp, lid 1, onder a Wbp.

Ook de andere uitzonderingsgronden van artikel 23, eerste lid, Wbp komen niet in aanmerking voor onderhavige verwerking.

Op grond van het bovenstaande is de voorgenomen verstrekking van foto's van pakketbezorgers aan klanten van NDS verboden op grond van artikel 16 Wbp en is daarmee de voorgenomen verwerking niet toegestaan.

6 CONCLUSIES

Verstrekking van achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling

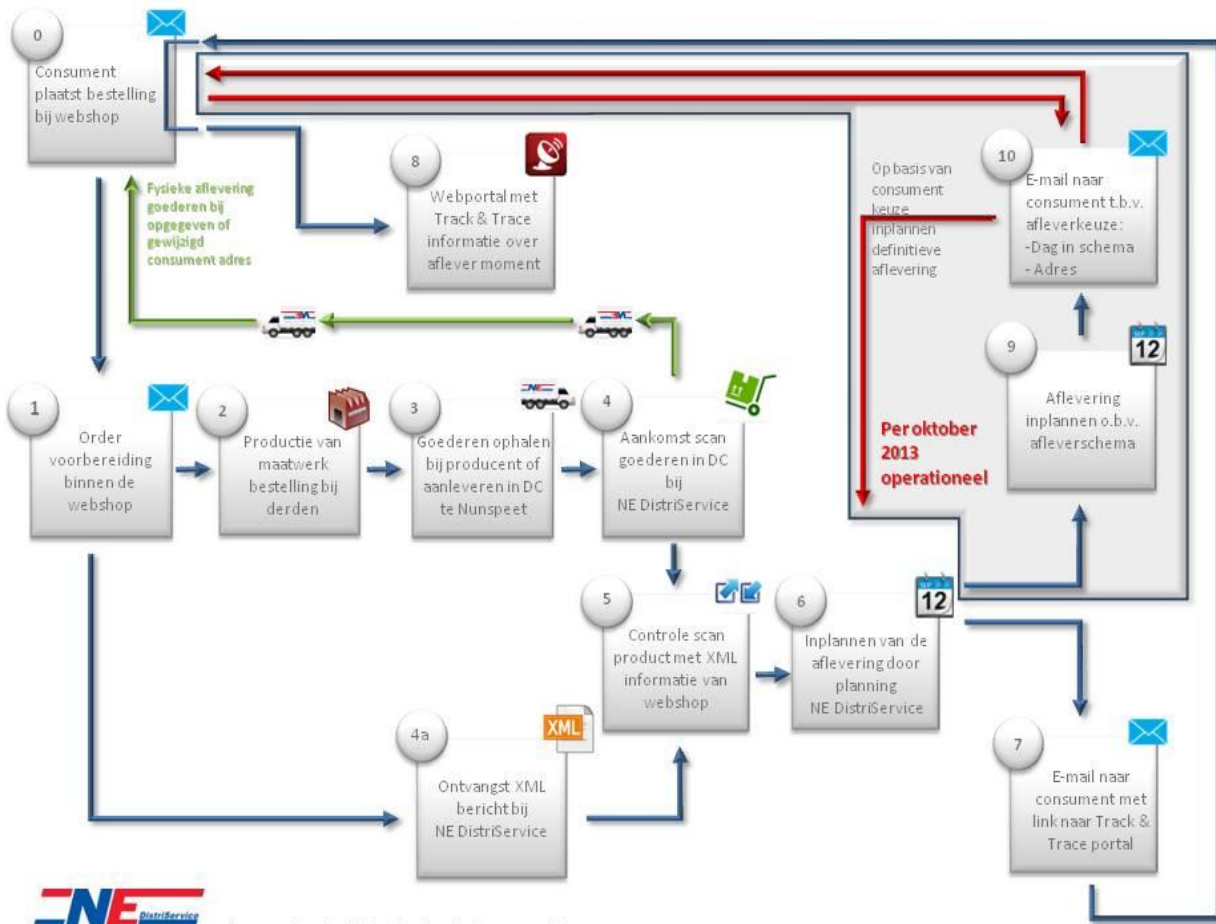
Uit het onderzoek van het CBP blijkt dat NDS achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling van pakketbezorgers verstrekt aan klanten waarbij NDS goederen komt afleveren. Voor het verstrekken van achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten heeft NDS geen grondslag als bedoeld in artikel 8 Wbp. NDS handelt in strijd met artikel 8 Wbp doordat zij achternaam, voorletter(s) en locatiebepaling van pakketbezorgers verstrekt aan klanten.

Voorgenomen verstrekking van voornaam, foto en locatiebepaling

NDS geeft aan in de toekomst voornaam, foto en locatiebepaling van pakketbezorgers aan klanten te willen verstrekken. Indien NDS foto's van pakketbezorgers aan klanten gaat verstrekken, zal het bedrijf in strijd handelen met het verwerkingsverbod voor rasgegevens als bedoeld in artikel 16 Wbp.

In haar zienswijze van 4 juni 2015 heeft NDS aangegeven dat zij in afwachting van de definitieve bevindingen de vermelding van de naam en voorletter van de pakketbezorger in de operationele view voor de klanten ongedaan heeft gemaakt. Van het vermelden van de naam en de foto van de pakketbezorger is in die view nog geen sprake. Hierdoor is de overtreding van artikel 8 Wbp voorlopig beëindigd.

BIJLAGE 1: PROCES VAN LOGISTIEKE DIENSTVERLENING NAAR WEBSHOPS

Procesverloop logistieke dienstverlening voor webshop.